

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu

Dariusz Mazur

BK-VII.0520.29.2026

Warszawa, 23 lutego 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr **14597** w sprawie w sprawie nadmiernego formalizmu proceduralnego w postępowaniach cywilnych oraz obciążania dłużników kosztami błędów organizacyjnych, którą złożyła Pani Posłanka Maria Stożek, przedstawiam następujące informacje.

Ad 1

W przypadku postępowań, w których funkcjonuje już system teleinformatyczny, problem sporządzania i składania odpisów pism nie występuje. W razie niemożności doręczenia za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, sąd doręcza pisma poprzez umieszczenie ich treści w portalu informacyjnym. Ten sposób doręczenia dotyczy podmiotów profesjonalnych.

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw wprowadza możliwość, a następnie obowiązek wnoszenia określonych kategorii pism wyłącznie przez portal informacyjny.

Od 1 marca 2026 roku profesjonalni pełnomocnicy będą mogli wnosić pisma przez portal informacyjny, a rok później ta możliwość zamieni się w obowiązek. Natomiast od 1 czerwca 2026 roku umożliwiające zostanie wystąpienie przez strony działające osobiście z wnioskiem o doręczenie im pism sądowych za pośrednictwem portalu informacyjnego. Do czasu utworzenia kompleksowego systemu teleinformatycznego możliwe będzie wnoszenie pism za pośrednictwem portalu informacyjnego.

Ponadto trwają prace powołanego przez Ministra Sprawiedliwości interdyscyplinarnego Zespołu ds. wdrożenia nowoczesnych Technologii. Celem jest utworzenie cyfrowego sądu przyjaznego dla użytkowników, umożliwiającego doręczenia pism, czy przeglądanie akt sprawy za pomocą np. telefonu komórkowego albo komputera. Realizacja tego zamierzenia wymaga wielu działań legislacyjnych, organizacyjnych, a przede wszystkim informatycznych.

Do 2029 roku planowane jest zakończenie projektu „Cyfrowy Sąd”. Przewiduje on m.in. elektroniczne wnoszenie pism, cyfrowy obieg dokumentów i pracę sędziów na dokumentach elektronicznych. W tej perspektywie tworzenie dokumentów papierowych powinno zostać zakończone lub ograniczone.

Proces cyfryzacji nie może prowadzić do zmian, które naruszają prawa innych uczestników postępowania, w tym prawa do zaznajomienia się z materiałem procesowym oraz przygotowaniem się do udziału w postępowaniu. Kluczowe jest zachowanie równowagi pomiędzy potrzebami stron postępowań, sądów oraz realnymi możliwościami technicznymi systemów informatycznych.

Ad 2

Ministerstwo Sprawiedliwości nie dysponuje danymi, o których mowa w pytaniu.

Ad 3

Obecnie obowiązujące przepisy Kodeksu postępowania cywilnego przewidują przypadki, kiedy ze względu na konieczność zapewnienia szybkości postępowania, w sytuacji

niezałączenia do pisma jego odpisów, to sąd sporządza we własnych zakresie brakujące odpisy pism i załączników. Tak, aby wezwanie do uzupełnienia braków formalnych nie wydłużyło czasu trwania postępowania.

Jako przykład można wskazać wnioski składane w ramach spraw z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Wymagają one szczególnej szybkości postępowania. Dla ułatwienia uzyskania przez wnioskodawcę ochrony prawnej w możliwie jak najszybszym terminie, ustawodawca wyjątkowo nałożył dodatkowe obowiązki organizacyjne na sąd. Podobnie kwestię tę uregulowano w postępowaniu odwoławczym.

Każdy kolejny obowiązek nakładany na sądy wiąże się z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów przez Skarb Państwa, jak i zwiększeniem obsady kadry urzędniczej. Nałożenie na sądy dodatkowych obowiązków organizacyjnych, w postaci sporządzenia brakujących odpisów pism i załączników, wymaga zatem szczególnego rodzaju okoliczności. Wprowadzenie zmian, które wpływają na pracę sądów, nie może abstrahować od możliwości organizacyjnych tych sądów i nie powinno powodować zakłóceń ich pracy, czy też znacznych utrudnień w ich działaniu. W przeciwnym wypadku negatywne konsekwencje tych zakłóceń mogą odczuć obywatele.

Postępowania wszczynane na gruncie Kodeksu postępowania cywilnego toczą się z inicjatywy podmiotów, które mają interes prawny w uzyskaniu rozstrzygnięcia. Tym samym charakter postępowań cywilnych nie przemawia za nałożeniem na sądy kolejnego obowiązku w postaci sporządzania brakujących odpisów pism i załączników.

Ad 4

Obecne przepisy zawierają wskazaną w interpelacji regulację. Zgodnie z art. 130 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, obowiązek wezwania strony do uzupełnienia braków formalnych zachodzi wyłącznie w sytuacji, gdy sprawie nie można nadać dalszego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych. Nie ma natomiast takiego obowiązku,

gdy sąd stwierdzi braki, które nie mają wpływu na możliwość nadania sprawie dalszego biegu.

Ad 5

W 2024 roku pomiędzy kancelariami komorniczymi przekazano i ponownie zarejestrowano 387 875 spraw egzekucyjnych. W tym samym czasie do kancelarii komorniczych w całym kraju wpłynęło łącznie 4 918 806 spraw egzekucyjnych. Oznacza to, że sprawy przekazane między kancelariami stanowiły jedynie 7,89% ogólnego wpływu. Sprawozdanie za rok 2025 nie jest jeszcze dostępne.

Ministerstwo Sprawiedliwości nie dysponuje danymi o wysokości kosztów, które obciążają dłużników w sprawach przekazywanych pomiędzy komornikami. Koszty egzekucyjne ustalane są indywidualnie w każdej sprawie, a informacje o ich wysokości przekazywane są wyłącznie stronom postępowania. Dane te nie są objęte ewidencją statystyczną.

Nasuwa się przy tym uwaga, że w większości przypadków przekazywania spraw między kancelariami komorniczymi, postępowania egzekucyjne znajdują się w początkowej fazie. Wobec tego nie generują znaczących kosztów.

Ad 6 i 7

Zgodnie z obowiązującym prawem koszty wszczęcia oczywiście niecelowego postępowania egzekucyjnego obciążają wierzyciela, a nie dłużnika. Dodatkowo przepisy chronią interes dłużników, którzy znajdują się w trudnej sytuacji majątkowej. Po pierwsze, ewentualne zwolnienie od kosztów sądowych rozciąga się na koszty egzekucyjne. Po drugie, dłużnik, który nie jest w stanie ponieść opłat komorniczych, może wystąpić z wnioskiem do sądu rejonowego o zwolnienie w całości lub części kosztów.

Błędne przyjęcie sprawy przez komornika może wystąpić jedynie wyjątkowo. Dzieje się tak, gdy komornik nie realizuje we właściwym czasie ciążącego na nim ustawowego obowiązku przekazania sprawy właściwemu komornikowi albo obowiązku odmowy

wszczęcia egzekucji. Zamiast tego podejmuje czynności, które generują koszty i dopiero po jakimś czasie przekazuje sprawę do innej, właściwej kancelarii.

Aktualne regulacje przewidują środki prawne, które służące do eliminowania tego rodzaju uchybień i wyciągania konsekwencji wobec komornika. Pierwszoplanową rolę odgrywa tutaj skarga na czynności komornika. Komornik sądowy odpowiada też dyscyplinarnie za naruszenie zasad przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela.

W świetle wyżej przytoczonych uwag, nie ma obecnie podstaw do zainicjowania wymienionych w interpelacji zmian przepisów.

Ad 8

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości, obecnie stworzenie „centralnego, zautomatyzowanego systemu przypisywania spraw egzekucyjnych” nie byłoby uzasadnione. Rozpoczęcie jego budowy musiałoby zostać poprzedzone wprowadzeniem głębokich zmian w prawie. Skutkowałyby odejściem od zasad, na których opiera się dotychczasowa struktura postępowania egzekucyjnego.

Za celowe uznać należy natomiast jak najszybsze zbudowanie centralnego systemu teleinformatycznego, który obsłuży postępowania egzekucyjne i będzie gromadził cyfrowe akta komornicze. Informatyzacja usprawni postępowanie egzekucyjne i zmniejszy jego koszty, w tym te, które obciążają dłużnika.

Z wyrazami szacunku

Dariusz Mazur

Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/